

Fiziksel Deęerlendirme Yöntemleri

- İnspeksiyon
- Palpasyon
- Perküsyon
- Oskültasyon
- Olfaksasyon

İnspeksiyon (Gözle Muayene):

Kliniklerde hastaya yapılan ilk muayene işlemidir. Bireyin dış görünümü ve bireysel bakımı incelenir. İnspeksiyonda hastanın cilt rengine (soluk, sararmış); venöz dolgunluk olup olmadığına, kollateraller olup olmadığına; ciltte kabarıklık, şişlik, ameliyat izi, darp izi vs. olup olmadığına; skleralarının (göz akı) rengine; göz kapakları ve mukozalarının rengine bunların dışında bireyin oturuşu, etrafa olan ilgisi gibi başka durumlarda incelenir.

Palpasyon (Elle Muayene):

Palpasyonda vücudun sıcaklığı, derinin yapısı, nemi incelenir. Ağrı, hassasiyet ve kasılma durumu, deri altı yapıların büyüklüğü ve pozisyonu incelenir. Batın içi bazı organların büyüklüğü, sınırları, ağrı durumu ve hassasiyeti incelenir ve bunların dışında kalp ritmi, perikard ve plevraya ait sürtünme sesleri incelenebilir. Palpasyonda ellerin soğuk olmaması önemlidir. Örneęin bir batın muayenesinde eller soğuk olursa istemsiz olarak ellediğimiz bölgedeki kaslar kasılır ve yanlış bulguya sebep olur.

Deriyi 1-2 cm çökerterek yapılan incelemeye hafif palpasyon; deriyi 4 cm çökerterek yapılan incelemeye derin palpasyon denir.

Perküsyon (Vurarak Muayene):

Perküsyon özellikle batında (karın) ve toraksta (göğüs) kullanılır. Sol elin orta parmağı hastanın muayene edilecek bölgesine koyulur, sesin şiddetinin azalmasını engellemek için diğer parmaklar cilde değmeyecek şekilde tutulur. Sağ elin başparmağı sol elin orta parmak ucuna vurulur. Vurma hareketi bilekten sağlanır, vurucu parmak oynatılmaz.

Perküsyonda amaç iç organların normalde boş ya da dolu olan kısımlarını test etmektir.

İç boş olan organlar ya da vücut kompartımanları timpanik ses (tiz) verirken, dolu organlar ya da içi dolu olan vücut kompartımanları mat (bas) ses verir. Normalde boş olması gereken bölgeden dolu ses alıyorsak bu bir patoloji olduğunu gösterir.

Perküsyon çeşitleri:

İndirek Perküsyon: Vurduktan sonra sesin boğulmaması için hemen parmağın kaldırılması gerekir.

Direkt Perküsyon: Yetişkinlerde sinüs hassasiyetini değerlendirmek, çocuklarda toraks seslerini saptamak için kullanılır.

Künt Perküsyon: İki şekilde yapılır. Yumruęunuzun ulnar yüzeyini kullanarak veya yumrukla vurarak böbrek ve karaciğer hassasiyetinin araştırılmasında kullanılır.

Oskültasyon (Dinleyerek Muayene):

Direkt Oskültasyon: Kulağı dayarak dinleme.

İndirek Oskültasyon: Stetoskop veya dopler gibi yardımcı cihazları kullanarak dinleme

Stetoskop ile hangi sesler duyulur?

Diyafram kısmı ile solunum sesleri, normal kalp sesleri, barsak sesleri, sürtünme sesleri

Tanbur kısmı ile anormal kalp sesleri, kalp üfürümleri, damar sesleri dinlenir.

Oskültasyonda dikkat edilmesi gereken hususlar:

- Diyafram kullanırken deri üzerine tamamen temas ettiğinden emin olunur.
- Vücut kılı fazla ise jel kullanılır.
- Stetoskobun ucu avuç içinde ısıtılır.
- Tanbur kısmı kullanılırken fazla bastırmadan hafifçe yerleştirilir.
- Çok zayıf hastalarda pediatrik stetoskop tercih edilir.
- Muayane edilecek bölgedeki giysiler çıkarılır.

Olfaksasyon (Koklayarak Muayene):

Vücut kokularının değerlendirilmesidir.

- Diyabetik ketoasidozda -> ağızda keton kokusu
- Üremide -> ağızda amonyak kokusu
- Karaciğer komasında -> kedi ciğeri kokusu
- Alkol kullanımına bağlı -> alkol kokusu
- Vajinal mantar enfeksiyonunda -> akıntıda küf kokusu